

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/174/2025
Identifikačné číslo spisu:	6119272500
Dátum vydania rozhodnutia:	18.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6119272500.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, právne zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: K. T., narodená XX. XX. XXXX, C., W. P. XXXX/X, o zaplatenie 15.097,74 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5Csp/122/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 8. septembra 2021 sp. zn. 7CoCsp/27/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 8. septembra 2021 sp. zn. 7CoCsp/27/2021 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 5Csp/122/2019 - 218 zo dňa 09. decembra 2020 rozhodol tak, že zamietol žalobu v celom rozsahu a vyslovil, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

1.1. Vychádzajúc zo zistenia, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom bola dňa 12. 03. 2015 uzatvorená zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalobca žalovanej poskytol úver vo výške 15.000 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť v 108 mesačných splátkach vo výške 237 eur mesačne, so splatnosťou k 20. dňu v mesiaci. Žalovaná si svoje povinnosti vyplývajúce z uzavretej zmluvy o úvere neplnila riadne a včas, t. j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve a dostala sa do omeškania. Žalobca listom zo dňa 20. 07. 2016 žalovanú upozornil, že ku dňu 19. 07. 2016 je pohľadávka viac ako tri mesiace po lehote splatnosti a vyzval ju na úhradu dlžných splátok v dodatočne poskytnutej lehote na plnenie s tým, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy dôjde k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru v zmysle zmluvne dohodnutých podmienok. Žalovaná dlžnú sumu ani v dodatočne poskytnutej lehote neuhradila. Žalobca tak listom zo dňa 15. 08. 2016 žalovanej oznámil, že úver zosplatnil. Žalovaná ani po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru dlžnú sumu nehradila. Bez akýchkoľvek pochyb je zmluva o úvere uzavretá medzi žalobcom a žalovanou spotrebiteľskou zmluvou. V zmysle stavu úveru ku dňu 31. 03. 2019 je zrejmé, že žalovaná sa so splácaním predmetného úveru dostala do omeškania. Žalovaná v odpore proti platobnému rozkazu vzniesla námietku premĺčania nároku uplatneného žalobcom na to, že svoj záväzok plniť riadne a včas prestala plniť pri 11. splátke splatnej

dňa 20. 02. 2016. Z prehľadu splátok a úhrad, resp. zo stavu úveru ku dňu 31. 03. 2019 a zo zmluvy vyplývalo, že prvá splátka bola splatná 20. 04. 2015 a dátum každej ďalšej splátky bol ku 20. dňu v mesiaci. Žalovaná splátky splatné dňa 20. 04. 2015, 20. 05. 2015, 20. 06. 2015, 20. 07. 2015, 20. 08. 2015, 20. 09. 2015, 20. 10. 2015, 20. 11. 2015, 20. 12. 2015, 20. 01. 2016 riadne a včas uhradila. Splátku splatnú dňa 20. 02. 2016 žalovaná uhradila len čiastočne vo výške 19,04 eur, avšak dňa 07. 03. 2016 uhradila sumu vo výške 10,24 eur a dňa 21. 03. 2016 uhradila sumu vo výške 277 eur, pričom uvedené žalobca započítal na splátku splatnú dňa v mesiaci február 2016, v dôsledku čoho bola splátka splatná dňa 20. 03. 2016 uhradená len vo výške 29,28 eur, teda nebola uhradená v plnej sume, t. j. riadne a včas. V súvislosti so zosplatením úveru, konštatoval, že zmluvné strany si možnosť zosplatenia úveru dohodli v samotnej zmluve, resp. v čl. VI., bod 6.8 Obchodných podmienok, pričom žalobca dodržal zákonný postup podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ), keďže žalovanú upozornil listom zo dňa 20. 07. 2016 na to, že ku dňu 19. 07. 2016 je pohľadávka v omeškaní viac ako tri mesiace a zároveň ju upozornil na to, že pokiaľ v stanovenej lehote neuhradí dlžnú sumu, pristúpi k predčasnému zosplateniu úveru, čo napokon aj realizoval dňa 15. 08. 2016. Z ust. § 53 ods. 9 OZ je zrejmé, že veriteľ môže uplatniť právo vyplývajúce z ust. § 565 OZ, najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, teda musí uplynúť najmenej 15 dní odo dňa, keď veriteľ upozornil spotrebiteľa, že uplatňuje právo na zaplatenie celej pohľadávky, do dňa keď má dôjsť k splatnosti celej pohľadávky, resp. do dňa keď ju má spotrebiteľ uhradiť. Žalobca tak v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, pre splátku splatnú v mesiaci marec 2016. V súvislosti s ust. § 53 ods. 9 v spojení s ust. § 565 OZ sa však zákonodarca nedostatočne vysporiadal s kogentnou úpravou, ktorá je zakotvená v poslednej vete ust. § 565 OZ, v zmysle ktorej právo na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky. Vzhľadom na uvedené malo ust. § 53 ods. 9 OZ ustanoviť, že posledná veta v ust. § 565 OZ sa na tieto prípady nevzťahuje, ako aj to, dokedy teda veriteľ môže uplatniť toto právo, nakoľko poslednú vetu ust. § 565 za tohto legislatívneho stavu pri spotrebiteľských zmluvách nemožno použiť (Plank. K. a kol., Občianske právo s vysvetlivkami 1. až 4. Zväzok (komentár), Wolters Kluwer s.r.o., 2009). Zastáva názor, že v zmysle ust. § 103 OZ, trojročnú premľaciu dobu je potrebné počítat od zročnosti splátky splatnej v mesiaci marec, t. j. odo dňa 20. 03. 2016, s ktorou bola žalovaná v omeškaní viac ako tri mesiace, čo znamená, že premľacia doba uplynula dňa 20. 03. 2019. Žaloba teda bola podaná po jej uplynutí, a preto je pohľadávka v celom rozsahu premľaná. Uvedenému napokon zodpovedá aj text výzvy zo dňa 20. 07. 2016, v ktorej veriteľ sám uviedol, že žalovanú upozorňuje, že ku dňu 19. 07. 2016 je pohľadávka vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti, čo znamená, že v danom prípade mohlo ísť len o splátku splatnú dňa 20. 03. 2016. Účelom ustanovenia § 103 vety druhej OZ je, aby veriteľ pri omeškaní dlžníka nebol pasívny a aby včas využil svoje právo na zosplatenie úveru. Začiatok plynutia premľacej doby posudzoval podľa ust. § 103 OZ, t. j. odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, v dôsledku ktorej bol žalobca oprávnený pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Splatnosť splátky splatnej v mesiaci marec 2016 nastala 20. 03. 2016. Trojročná premľacia doba na uplatnenie nároku žalobcu uplatneného žalobcom podanou žalobou, tak uplynula dňa 20. 03. 2019, pričom žaloba bola v zmysle potvrdenia o prijatí návrhu na začatie konania Okresným súdom Banská Bystrica prijatá dňa 18. 04. 2019. Nárok uplatnený žalobcom podanou žalobou je tak v celej výške premľaný. Žalobca pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru v súlade s ust. § 53 ods. 9 a ust. § 565 OZ, avšak k uplatneniu nároku na súde došlo po uplynutí zákonom stanovenej trojročnej premľacej doby.

1.2. O nároku na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 8. septembra 2021 sp. zn. 7CoCsp/27/2021 rozhodol tak, že:

„Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovanej p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.“

2.1. Odvolací súd právne svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ustanovenie § 53 ods. 9, § 565, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka a tým, že plnenie dlhu možno dohodnúť aj v splátkach. Ak sa tak stane, veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) podľa dohody účastníkov, alebo na základe rozhodnutia súdu či uznania práva. Každá zo

splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba podľa § 103 Občianskeho zákonníka plyní samostatne. Občiansky zákonník v § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli (prípadne, aby tak rozhodnutím určil súd), že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (tzv. strata výhody splátok). Veriteľ v takom prípade môže žiadať o zaplatenie celého dlhu. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky. V § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka sa upresňujú podmienky splácania záväzkov zo spotrebiteľských zmlúv v splátkach. Podľa tejto úpravy dodávateľ môže uplatniť právo vyplývajúce z § 565 Občianskeho zákonníka, t. j. žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky (ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Toto právo však môže uplatniť iba za podmienky, že naň upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní. Z uvedeného vyplýva, že § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravuje tzv. stratu výhody splátok v spotrebiteľských veciach oproti ostatným (nespotrebiteľským) veciam osobitne tak, že toto právo (zaplatenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej splátky) môže veriteľ, ktorý je dodávateľom, uplatniť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (teda, na rozdiel od všeobecnej právnej úpravy, nie okamžite po omeškaní so zaplatením splátky) a keď (na rozdiel od všeobecnej právnej úpravy) súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Je teda zrejmé, že citované ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka stanovuje okamih a podmienky uplatnenia práva na zaplatenie celého dlhu pre nesplnenie splátky v spotrebiteľských veciach, ale nemení osobitným spôsobom upravený začiatok plynutia premlčacej doby, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stal zročným celý dlh. Ak potom začiatok plynutia premlčacej doby pri plnení dohodnutom v splátkach, ako aj v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh podľa § 565 Občianskeho zákonníka, upravuje osobitne § 103 Občianskeho zákonníka tak, že premlčacia doba začne plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, nemožno použiť všeobecnú právnu úpravu začiatku plynutia premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej premlčacia doba je trojročná a plyní odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

2.2. Odvolací súd preto zdôraznil, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy má dodávateľ podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka povinnosť čakať s využitím práva na predčasné zosplatnenie (§ 565 OZ) ešte tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky, to však nič nemení na tom, že premlčacia doba sa aj v takomto prípade začína počítať odo dňa zročnosti tejto omeškanej splátky (§ 103 druhá veta OZ). Ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka neobsahuje výnimku, podľa ktorej by v prípade spotrebiteľských zmlúv veriteľ uplatňujúci si svoje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka mohol tak urobiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a v súvislosti s uvedeným by začala aj premlčacia doba plynúť až tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky. Naopak, § 103 Občianskeho zákonníka stanovuje, že ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (teda nie od splatnosti celého dlhu). V preskúmvanej veci žalobca nekonkretizoval splátku, pre ktorú bola vyhlásená mimoriadna splatnosť celého úveru, iba špecifikoval vo výzve zo dňa 20. 07. 2016, že žalovaná je ku dňu 19. 07. 2016 v omeškaní viac ako tri mesiace po lehote splatnosti, preto súd prvej inštancie správne ustálil, že sa jednalo o splátku splatnú dňa 20. 3. 2016 a mimoriadna splatnosť bola vyhlásená listom zo dňa 15. 08. 2016. S poukazom na to, že v zmysle § 53 ods. 9 OZ k zosplatneniu dlhu v spotrebiteľskom zmluvnom vzťahu možno pristúpiť až po troch mesiacoch od omeškania so zaplatením splátky, a ak by sa vychádzalo z predpokladu, že veriteľ s odbornou starostlivosťou dodržal dobu 3 mesiacov (§ 53 ods. 9 OZ), je zrejmé, že premlčacia doba v predmetnej veci začala s ohľadom na ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka plynúť najneskôr dňa 21. 03. 2016, keďže jednotlivé splátky boli splatné vždy do 20-ho dňa v mesiaci a výzvou zo dňa 20. 07. 2016 upozornil žalovanú najmenej 15 dní vopred na uplatnenie práva vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, ak si dodatočne nesplní svoj dlh. Odvolací súd mal za to, že žalobca preukázal, že listom z 15. 08. 2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka, pričom tak urobil v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (ako vyplýva aj z prehľadu splátok a úhrad, výzvy na zaplatenie dlhu a oznámenia o mimoriadnej splatnosti predložených žalobcom). Teda v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti celého dlhu bola žalovaná v omeškaní so zaplatením splátky viac ako tri mesiace so splátkou splatnou dňa 20. 03. 2016. Tak 3-ročná premlčacia doba začala plynúť dňa 21. 03. 2016 (nasledujúci deň po zročnosti nezaplatennej splátky splatnej 20. 03. 2016) a uplynula dňa 20. 03. 2019 na celý dlh. Žaloba bola na súd podaná 18. 04. 2019, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

2.3. Totožný právny názor bol vyslovený napr. aj v rozhodnutiach Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/42/2017, 27Co/29/2018, 5Co/233/2016, Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 16Csp/194/2016, Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/26/2017, Krajského súdu Trnava 23Co/35/2015. K odvolacej námietke žalovaného, že splátky úveru splatné od 20. 04. 2016 do 20. 07. 2016 boli bez ohľadu na súdny výklad druhej vety § 103 OZ uplatnené v rámci uplynutia trojročnej premlčacej doby, nakoľko v prípade týchto splátok ide o splátky splatné pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru, odvolací súd podotkol, že v zmysle druhej vety § 103 OZ, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, a nie splátky, ktoré boli splatné pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti. Už bolo v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia konštatované, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy má dodávateľ podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka povinnosť čakať s využitím práva na predčasné zosplatenie (§ 565 OZ) ešte tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky, to však nič nemení na tom, že premlčacia doba sa aj v takomto prípade začína počítať odo dňa zročnosti tejto omeškanej splátky (§ 103 druhá veta OZ). V preskúmvanej veci to bola splátka 20. 03. 2016 a u všetkých splátok po tomto dátume začala plynúť premlčacia doba dňa 21. 03. 2016.

2.4. O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP aplikujúc ustanovenie § 255 ods. 1 CSP, keď v odvolaní mala plný úspech žalovaná, priznal jej proti neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a o výške týchto trov bude v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodnuté samostatným uznesením.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Poukázal na skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená - a to výkladu ust. § 53 ods. 9 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“) v spojení s ust. § 565 OZ v otázke, pre nesplnenie ktorej splátky je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, ak je dlžníkom spotrebiteľ a nadväznej právnej otázky: „Je nesplnenou splátkou na účely plynutia premlčania v zmysle druhej vety ust. § 103 OZ v spore zo spotrebiteľskej zmluvy v prípadoch, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach a došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ splátka, ktorá v súlade s § 565 OZ veta druhá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva, alebo iná splátka?“ V súvislosti s premlčaním nároku žalobca uviedol, že neuplatnenie práva podľa ust. § 565 OZ do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky spôsobuje zánik tohto práva veriteľa a z tohto dôvodu sa nemožno stotožniť so závermi okresného, ako aj krajského súdu, v zmysle ktorých došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ nesplnením splátky splatnej dňa 20. 03. 2016 (t. j. splátky, ktorá zosplateniu predchádzala po dobu takmer päť mesiacov!), nakoľko takýto záver je v priamom rozpore s ust. § 565 OZ - z ktorého nesporne vyplýva, že právo veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie tejto splátky zaniklo splatnosťou ďalšej splátky úveru (splatnej 20. 04. 2016). Ak preto veriteľ využil právo podľa § 565 OZ podaním zo dňa 15. 08. 2016 - nemohol podľa platných právnych predpisov (§ 565 OZ) toto právo využiť pre nesplnenie inej splátky, než splátky splatnej dňa 20. 07. 2016 - pričom táto splátka je zároveň „nesplnenou“ splátkou podľa § 103 OZ, od ktorej plynie premlčacia doba pre všetky splátky, ktoré sa stali splatnými uvedeným úkonom veriteľa. Podľa názoru žalobcu je bez akéhokoľvek právneho významu a nadbytočné, aby veriteľ „určil“, pre nesplnenie ktorej splátky toto svoje právo využíva - nakoľko platná právna úprava ho limituje vo využití tohto práva len do splatnosti nasledujúcej splátky (za súčasného dodržania podmienok podľa § 53 ods. 9 OZ), a teda za žiadnych okolností nemôže dôjsť k využitiu tohto práva pre nesplnenie inej splátky, než tej, ktorá využitiu tohto práva bezprostredne predchádza.

3.2. V zmysle vyššie uvedeného mal žalobca za to, že oprávnenie právneho predchodcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. 03. 2016 zaniklo v súlade s ustanovením § 565 OZ splatnosťou ďalšej splátky úveru. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v prípade, ak právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 15. 08. 2016, tak toto svoje právo uplatnil v súlade s ustanovením § 565 OZ pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. 07. 2016 (t. j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezprostredne predchádzala a pre ktorej nezaplatenie mohol v súlade s ustanovením § 565 OZ vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru), a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 OZ po upozornení spotrebiteľa na jeho

možné uplatnenie a po omeškaní spotrebiteľa (žalovaného) s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Premlčacia doba pre všetky splátky splatné po 15. 08. 2016 (splátky úveru splatné od 20. 08. 2016 do 20. 03. 2024) tak začala v súlade s ustanovením § 103 OZ plynúť odo dňa nasledujúceho po dni zročenosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru (v posudzovanom prípade odo dňa 20. 07. 2016) a uplynula by najskôr dňa 20. 07. 2019. Keďže žaloba bola na súde podaná dňa 18. 04. 2019 má žalobca za to, že svoj nárok uplatnil na súde pred uplynutím premlčacej doby a okresný súd a rovnako krajský súd vec nesprávne právne posúdili, ak dospeli k opačnému záveru. Pokiaľ teda podľa ustanovenia § 565 OZ môže veriteľ uplatniť právo na vyhlásenie splatnosti pre nezaplatenie splátky len do splatnosti najbližšie nasledujúcej (a potom toto právo zaniká), potom nemôže byť toto právo uplatnené pre nesplnenie inej splátky, než tej, ktorá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva - pričom táto splátka je zároveň „tá nesplnená splátka“, na ktorú odkazuje zákonodarca v ustanovení § 103 OZ ohľadom začiatku plynutia premlčacej doby. Okresný a krajský súd v tejto súvislosti vôbec nezohľadnili kogentné ust. § 565 OZ, v zmysle ktorého oprávnenie veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. 03. 2016 zaniklo splatnosťou nasledujúcej splátky úveru (t. j. splátky splatnej dňa 20. 04. 2016). Vzhľadom na uvedené žalobca vyslovil názor, že okresný súd a rovnako tak aj krajský súd v posudzovanom prípade nesprávnym procesným postupom mu znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces - nakoľko odôvodnenie ich rozhodnutí nie je preskúmateľné, keďže žaloba bola právnym predchodcom žalobcu podaná na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 18. 04. 2019 a z odôvodnení nie je možné preskúmateľným spôsobom zistiť, ako sa okresný a krajský súd vysporiadali so skutočnosťou, že v súlade s ust. § 103 OZ veta prvá boli (minimálne) splátky úveru splatné dňa 20. 04. 2016, 20. 05. 2016, 20. 06. 2016 a 20. 07. 2016 uplatnené na súde pred uplynutím premlčacej doby; s ohľadom na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru podaním zo dňa 15. 08. 2016, pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. 07. 2016, boli aj splátky úveru splatné od 20. 08. 2016 do konečnej splatnosti úveru (20. 03. 2024) uplatnené pred súdom včas; avšak okresný súd a krajský súd napriek uvedenému žalobu žalobcu zamietli v celom rozsahu pre premlčanie. Zároveň tak z odôvodnenia okresného a rovnako tak ani krajského súdu nie je zrejmé, ako mohol podľa ich názoru právny predchodca žalobcu vyhlásiť podaním zo dňa 15. 08. 2016 mimoriadnu splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. 03. 2016 - keď zákonodarca takýto postup priamo vylúčil v ust. § 565 OZ, ktoré však okresný a krajský súd vo svojich rozhodnutiach síce citovali, avšak vôbec na prejednávanú vec neaplikovali. Žalobca poukázal aj na nejednotnosť rozhodovacej praxe súdov v otázke posúdenia otázky počiatku plynutia premlčacej doby v prípade vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru pri dohode o plnení dlhu v splátkach, kedy súdy v skutkovo a právne obdobných prípadoch rozhodujú rôzne, čo výrazne narúša princíp právnej istoty.

3.3. Vzhľadom na uvedené, navrhol dovolaciemu súdu, aby rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP aj dôvodné.

5. Dovolateľ v podanom dovolaní uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP a právnu otázku špecifikoval nasledovne:

„Je nesplnenou splátkou na účely plynutia premlčania v zmysle druhej vety ust. § 103 OZ v spore zo spotrebiteľskej zmluvy v prípadoch, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach a došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ splátka, ktorá v súlade s § 565 OZ veta druhá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva, alebo iná splátka?“

6. V danej súvislosti dovolací súd uvádza, že vyššie vymedzená právna otázka už bola dovolacím súdom riešená, preto predpoklad prípustnosti dovolania je daný v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa

ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

6.1. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že najvyšší súd môže pri posúdení prípustnosti dovolania zohľadňovať aj tie svoje stanoviská a rozhodnutia, ktoré dovolateľ neoznačil (k tomu pozri I. ÚS 51/2020).

7. Keďže dovolateľom nastolená právna otázka bola rozhodujúca pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, dovolací súd v ďalšom skúmal, či dovolateľ opodstatnene vytýkal, že pri riešení tejto otázky zo strany odvolacieho súdu došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, pričom dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ale aj dôvodné (§ 432 ods. 2 CSP). K tomu dovolací súd uvádza nasledovné:

7.1. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie na konštatovaní, že v preskúmvanej veci žalobca nekonkretizoval splátku, pre ktorú bola vyhlásená mimoriadna splatnosť celého úveru, iba špecifikoval vo výzve zo dňa 20. 07. 2016, že žalovaná je ku dňu 19. 07. 2016 v omeškaní viac ako tri mesiace po lehote splatnosti, preto súd prvej inštancie správne ustálil, že sa jednalo o splátku splatnú dňa 20. 3. 2016 a mimoriadna splatnosť bola vyhlásená listom zo dňa 15. 08. 2016. S poukazom na to, že v zmysle § 53 ods. 9 OZ k zosplateniu dlhu v spotrebiteľskom zmluvnom vzťahu možno pristúpiť až po troch mesiacoch od omeškania so zaplatením splátky, a ak by sa vychádzalo z predpokladu, že veriteľ s odbornou starostlivosťou dodržal dobu 3 mesiacov (§ 53 ods. 9 OZ), je zrejmé, že premlčacia doba v predmetnej veci začala s ohľadom na ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka plynúť najneskôr dňa 21. 03. 2016, keďže jednotlivé splátky boli splatné vždy do 20-ho dňa v mesiaci a výzvou zo dňa 20. 07. 2016 upozornil žalovanú najmenej 15 dní vopred na uplatnenie práva vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, ak si dodatočne nesplní svoj dlh. Odvolací súd mal za to, že žalobca preukázal, že listom z 15. 08. 2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka, pričom tak urobil v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (ako vyplýva aj z prehľadu splátok a úhrad, výzvy na zaplatenie dlhu a oznámenia o mimoriadnej splatnosti predložených žalobcom). Teda v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti celého dlhu bola žalovaná v omeškaní so zaplatením splátky viac ako tri mesiace so splátkou splatnou dňa 20. 03. 2016. Tak 3-ročná premlčacia doba začala plynúť dňa 21. 03. 2016 (nasledujúci deň po zročnosti nezaplatenej splátky splatnej 20. 03. 2016) a uplynula dňa 20. 03. 2019 na celý dlh. Žaloba bola na súd podaná 18. 04. 2019, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

7.2. Dovolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2022 sp. zn. 7Cdo/268/2020 (publikované ako judikát R 29/2023 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky s právnou vetou:

„Podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh.“

7.3. V súvislosti s vyššie uvedeným, dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa pri rozhodovaní o predmetnej právnej otázke odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd však zdôrazňuje, že v danej prejednávanej veci bude úlohou odvolacieho súdu skúmať aktívnu legitímáciu žalobcu, konkrétne či výzva zo dňa 20. 7. 2016 č. 1. 19 spĺňa podmienky v zmysle rozhodnutia najvyššieho súdu uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R/34/2025, v zmysle ktorého:

„Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Nesprávne uvedenie len priemernej hodnoty RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere (bez ohľadu na povahu odchýlky) a podobne tiež nesprávne uvedenie RPMN v spotrebiteľov prospech samo osebe bezúročnosť úveru ani nemožnosť veriteľa žiadať v súvislosti s jeho poskytnutím poplatky nespôsobuje.“

8 Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

9. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.